

Provincieraadsbesluit

betreft

Reglement betreffende het behoud en de maalvaardigheid van historische molens (draaipremie)
Aanpassing van het reglement van 16 oktober 1996 m.b.t. de met betrekking tot de toekenning van een molendraaipremie aan onbezoldigde molenaars ter bevordering van het onderhoud en de maalvaardigheid van de Oost-Vlaamse historische molens.

bevoegde gedeputeerde An Vervliet

1. Feitelijke en juridische gronden

Artikel 42, §3 van het Provinciedecreet.

Artikel 13 en artikel 107, tweede en derde lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen.

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Reglement van 16 oktober 1996 met betrekking tot de toekenning van een molendraaipremie aan onbezoldigde molenaars ter bevordering van het onderhoud en de maalvaardigheid van de Oost-Vlaamse molens.

Voorstel van de deputatie van 11 maart 2021.

2. Motivering

Voorliggend subsidiereglement wil met name het onderhoud en de maalvaardigheid van de Oost-Vlaamse molens bevorderen. Onder maalvaardig wordt begrepen de aanwezigheid van een historische technische uitrusting die kan werken.

Het doel van dit reglement is om molenaars en moleneigenaars, ongeacht of ze al dan niet in Oost-Vlaanderen wonen, te stimuleren hun molen maalvaardig en werkzaam te houden door de historische molen regelmatig te doen draaien. Dat komt de instandhouding van de historische molen, het aandrijfwerk en andere functionele onderdelen ervan ten goede.

Om die reden wordt voor molens die zich op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen bevinden een draaipremie toegekend als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Door het voldoen aan die voorwaarden wordt enerzijds de werking en de instandhouding van de molens aangemoedigd en wordt anderzijds (zoveel als mogelijk) misbruik vermeden.

./...

In het jaar waarvoor de premie wordt aangevraagd moet de molen minstens op drie dagen doorlopend open zijn voor het publiek. Tot 2020 waren dit Molendag in Vlaanderen, Open Monumentendag en Oost-Vlaamse Molendag. De molenaar en eigenaar streven er evenwel naar om gespreid over het jaar de molen twaalf dagen per jaar open en in werking te stellen.

Het effect van deze subsidie wordt gemeten aan de hand van volgende kencijfers:

- 1° het aantal premie-aanvragers;
- 2° het aantal premie-ontvangers;
- 3° het totaal aantal toeren (per soort molen);
- 4° het totaalbedrag van de uitgekeerde premies.

Indien gekend, wordt het aantal molens bijgehouden die voor bepaalde (langere) tijd gesloten waren door restauratie- en/of onderhoudswerken en hierdoor dus verhinderd waren om te draaien.

3. Besluit

Met 34 ja-stemmen

Het Reglement betreffende het behoud en de maalvaardigheid van historische molens, wordt als volgt vastgesteld:

Hoofdstuk 1. Toepassingsgebied

Artikel 1. Dit reglement heeft enkel betrekking op maalvaardige historische molens die gelegen zijn in de provincie Oost-Vlaanderen.

Dit reglement is niet van toepassing op historische molens waarvan de Provincie over de zakelijke rechten beschikt.

Hoofdstuk 2. Definities en taalgebruik

Art. 2. Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

- 1° aanvangsindex: de gezondheidsindex van de maand november 2020;
- 2° ambachtelijke molen: historische molen, die aangedreven worden door wind, water of paardenkracht, met voldoende erfgoedwaarden, al dan niet beschermd als monument;
- 3° basisbedrag: het bedrag opgenomen in dit reglement of vastgesteld krachtens dit reglement;
- 4° beschermde ambachtelijke mechanische maalderij: de bij decreet als monument beschermde historische molen, die wordt aangedreven door een motor op basis van stoom, fossiele brandstoffen of elektriciteit en die voorziet in een kleinschalige productie;
- 5° budget: krediet voor draaipremies voor het jaar n ingeschreven in jaar n van het meerjarenplan;
- 6° draaijaar: periode vanaf 1 november tot en met 31 oktober van het volgende jaar;

./...

- 7° getijdenmolen: molen die wordt aangedreven door de getijdenwerking;
- 8° historische molen: windmolen, watermolen, getijdenmolen, rosmolen of beschermde mechanische maalderij waarvan de originele of beschermde technische uitrusting en het gaande werk tegelijk:
- a) wordt in stand gehouden om de cultuurhistorische waarde van het erfgoedrelict te duiden en dat voor het publiek te ontsluiten;
 - b) wordt aangewend voor datgene waarvoor zij werd ontworpen, namelijk:
 1. het behandelen en verwerken van grondstoffen zoals graan, oliehoudende zaden, hout, papier, vlas, specerijen en ijzer;
 2. het verplaatsen van water;
- 9° jaar: kalenderjaar;
- 10° nieuw indexcijfer: de gezondheidsindex van de maand juni van het jaar waarin beslist wordt om vanaf volgend jaar de bedragen aan te passen;
- 11° opdrachtgever: natuurlijk persoon, een vereniging of een openbaar bestuur die over het zakelijk recht van de historische molen beschikt en aan een molenaar of een vereniging de opdracht geeft om een molen in werking te stellen en te onderhouden;
- 12° Provincie: de Provincie Oost-Vlaanderen;
- 13° rosmolen: molen aangedreven door paardenkracht;
- 14° stichting: een rechtspersoon als vermeld in artikel 1:3 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, die de instandhouding en de werking van één of meerdere historische molens tot doel heeft en de promotie van dat molenerfgoed voor ogen heeft;
- 15° vereniging: een rechtspersoon als vermeld in artikel 1:2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen of een feitelijke vereniging als vermeld in artikel 1:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, die de instandhouding en de werking van één of meerdere historische molens tot doel heeft en de promotie van dat molenerfgoed voor ogen heeft;
- 16° vrijwillige molenaar: persoon die een historische molen of molens regelmatig, onbezoldigd en op vrijwillige basis in werking stelt en onderhoudt en die:
 - a) ofwel een gespecialiseerde opleiding gevolgd heeft om een ambachtelijke molen in werking te brengen en te onderhouden;
 - b) ofwel door ervaring blijkt geeft van kennis en kunde in de werking van ambachtelijke molens;
- 17° watermolen: molen die wordt aangedreven door stromend water;
- 18° windmolen: molen die wordt aangedreven door windkracht.

Art. 3. Alle contacten met de Provincie verlopen overeenkomstig de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik der talen in bestuurszaken.

Hoofdstuk 3. Draaipremie

./...

Art. 4. §1. Een draaipremie wordt door de Provincie toegekend aan de vrijwillige molenaar die voor een opdrachtgever een ambachtelijke molen of een beschermd mechanische maalderij in werking houdt. Als de persoon die het zakelijk recht over de ambachtelijke molen of de beschermd mechanische maalderij heeft, deze zelf in werking houdt, kan hij eveneens als molenaar aanspraak maken op de draaipremie.

In afwijking van het eerste lid wordt de draaipremie aan de opdrachtgever toegekend als de molenaar bezoldigd wordt.

In afwijking van het eerste lid wordt de draaipremie toegekend aan de vereniging of de stichting die de ambachtelijke molen of beschermd mechanische maalderij in werking houdt. De vereniging of stichting kan in voorkomend geval de draaipremie onder hun vrijwillige molenaars verdelen.

§2. De draaipremie voor een ambachtelijke molen of een beschermd mechanische maalderij wordt toegekend onder volgende voorwaarden:

- 1° de historische molen is voorzien van een door de Provincie geplaatste verzegelde toerenteller;
- 2° er werd aan de Provincie een beginstand van de toerenteller, vermeld in punt 1°, bezorgd die niet ouder is dan 390 dagen, te rekenen vanaf de datum vermeld in paragraaf 3, derde lid, conform de instructies van de Provincie;
- 3° de draaipremie wordt tijdig en correct aangevraagd;
- 4° de molenaar of de bezitter van het zakelijk recht over de molen houden een logboek bij;
- 5° In het jaar waarvoor de draaipremie wordt aangevraagd, moet de molen op minstens drie dagen, bepaald door de deputatie, doorlopend open zijn voor het publiek. De molenaar en eigenaar streven er evenwel naar om gespreid over het jaar de molen twaalf dagen per jaar open en in werking te stellen.

De verzegelde toerenteller, vermeld in het eerste lid, 1°, blijft eigendom van de Provincie. Als de verzegeling van die toerenteller moedwillig verbroken is, wordt voor het betreffende kalenderjaar geen draaipremie verleend. Het is aan de begunstigde van de draaipremie om te bewijzen dat de verzegeling niet moedwillig verbroken werd.

Het logboek vermeld in het eerste lid, 4°, bevat een overzicht van de maatregelen die zijn genomen om een ambachtelijke molen of beschermd mechanische maalderij in goede staat te behouden, te verbeteren of te ontwikkelen. Het logboek bevat minstens de draai- en maaldagen, een afsluitprocedure, de reiniging en onderhoudswerken, de werkzaamheden, de keuringen, de activiteiten en de bezoeken.

§3. De aanvraag om een draaipremie te bekomen wordt ofwel:

- 1° schriftelijk ingediend op volgende adres: Provincie Oost-Vlaanderen, Erfgoed site Mola Molencentrum, Puyenbrug 5 te 9185 Wachtebeke;
- 2° digitaal ingediend op volgend e-mailadres: molendraaipremie@oost-vlaanderen.be.

./...

De deputatie kan beslissen dat de in het eerste lid vermelde aanvraag door middel van een webapplicatie kan gebeuren.

De aanvraag wordt door de in §1 vermelde begunstigde van de draaipremie ingediend uiterlijk op 10 november van het jaar waarvoor de draaipremie wordt aangevraagd. De aanvraag gebeurt aan de hand van een daartoe bestemd formulier en bevat al de gevraagde informatie en verklaringen. Bij het formulier wordt een gedateerde digitale of analoge foto van de verzegelde toerenteller gevoegd. De datum van de poststempel geldt als ontvangstdatum voor de papieren aanvragen.

Als de begunstigde van de draaipremies niet de persoon is die de zakelijke rechten over de historische molen bezit, zal de bezitter van het zakelijk recht bij het verzoek voor het plaatsen van een verzegelde toerenteller een verklaring ondertekenen dat de draaipremies mogen uitbetaald worden aan de vrijwillige molenaar, de vereniging of de stichting, vermeld in §1, eerste en derde lid.

Art. 5. §1. Het formulier vermeld in artikel 4, §3, derde lid, wordt bekendgemaakt op de webstek van de Provincie. Het formulier kan ook worden aangevraagd via het adres vermeld in artikel 4, §3, eerste lid.

§2. De tellerstand van de toerenteller vermeld in artikel 4, §2, eerste lid, 1°, en het logboek vermeld in artikel 4, §2, eerste lid, 4°, worden periodiek gecontroleerd door de Provincie.

Elke verandering in de zakelijke rechten wordt binnen de maand aan de Provincie gemeld door de persoon die over de zakelijke rechten van de historische molen beschikt.

Art. 6. §1. Voor een draaipremie zijn volgende minimum aantal asomwentelingen vereist:

- 1° voor een windmolen: 12.000;
- 2° voor een rosmolen: 12.000;
- 3° voor een getijdenmolen: 4000;
- 4° voor een watermolen: 48.000;
- 5° voor een beschermde ambachtelijke mechanische maalderij: 100.000.

§2. De draaipremie wordt berekend op basis van het aantal omwentelingen van de hoofdas gedurende een draaijaar.

Voor een windmolen, rosmolen of getijdenmolen bedraagt de premie 12,50 euro (twaalf euro vijftig cent) per 1000 asomwentelingen met een maximum van 1250 euro (duizend tweehonderdvijftig euro) per draaijaar.

Voor een watermolen bedraagt de premie 12,50 euro (twaalf euro vijftig cent) per 2.000 asomwentelingen met een maximum van 1.250 euro (duizend tweehonderdvijftig euro) per draaijaar.

Voor een beschermde ambachtelijke mechanische maalderij bedraagt de premie 12,50 euro (twaalf euro vijftig cent) per 4 000 asomwentelingen met een maximum van 1250 euro (duizend tweehonderdvijftig euro) per draaijaar.

./...

§3. Als er voor het betrokken jaar onvoldoende budget is ingeschreven om alle regelmatige aanvragen voor een draaipremie toe te kennen, wordt de draaipremie die met toepassing van paragraaf 2 is berekend, als volgt aangepast:

toe te kennen draaipremie = draaipremie berekend op basis van paragraaf 2 x voorzien budget / totaal van de door middel van paragraaf 2 berekende draaipremies; het aldus bekomen bedrag wordt afgerond naar het lagere centiem.

Art. 7. De deputatie neemt een beslissing over de uitbetalingen van de jaarlijkse draaipremies uiterlijk voor eind december van het jaar.

De toekenning van deze subsidie gebeurt in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel, de regelgeving inzake mededinging en inzake staatssteun.

Art. 8. De Provincie kan ten allen tijde controleren of diegenen die een draaipremie aanvragen voldoen aan alle bepalingen en voorwaarden van dit reglement. Bij het niet of onvolledig naleven kan de deputatie de draaipremie of een deel ervan, weigeren of zelfs terugvorderen.

Hoofdstuk 4. Aanpassing van de bedragen

Art. 9. De bedragen in dit reglement worden om de drie jaar geactualiseerd. Uiterlijk in de maand september van het jaar voorafgaand aan de aanpassing van de bedragen legt de deputatie de geactualiseerde bedragen vast. De eerstvolgende beslissing tot actualisering wordt door de deputatie genomen in 2023.

De bedragen in dit reglement worden geactualiseerd met volgende formule:

$$\text{nieuw bedrag} = \text{basisbedrag} \times \text{nieuw indexcijfer} / \text{aanvangsindex}.$$

De in het tweede lid bekomen bedragen worden afgerond naar het hogere decimaal.

De aldus bekomen bedragen zijn van toepassing vanaf 1 januari volgend op de datum van de aanpassing van de bedragen.

De volgens dit artikel vastgestelde bedragen worden bekendgemaakt op de website van de Provincie.

Hoofdstuk 5. Betwistingen

Art. 10. De deputatie beslist over al de betwistingen met betrekking tot de toepassing van dit reglement.

Hoofdstuk 6. Opheffingsbepaling

Art. 11. Het reglement van 16 oktober 1996 met betrekking tot de toekenning van een molendraaipremie aan onbezoldigde molenaars ter bevordering van het onderhoud en de maalvaardigheid van de Oost-Vlaamse molens wordt opgeheven.

./...

Hoofdstuk 7. Inwerkingtreding

Art. 12. Dit reglement treedt in werking de dag volgend op de dag van de goedkeuring ervan.

Gent, 24 maart 2021

namens de Provincieraad:

De provinciegriffier,
Steven Ghysens

De voorzitter,
Phaedra Van Keymolen